

Expunere de motive

Instanțele de judecată atât din România cât și internaționale emit decizii care obligă diferite instituții publice la plata de creanțe, despăgubiri, cheltuieli de judecată și alte asemenea față de persoane fizice sau juridice române. Spre deosebire de dreptul comun, unde mecanismele de plată sunt clare, iar în caz de refuz al plății intervine procedura de executare silită, urmată sau nu de faliment, astfel ca decizia instanței să fie pusă în aplicare, în cazul instituțiilor publice, supuse regulilor finanțelor publice, procedura este greoaie și de multe ori inefficientă, iar statul nu poate intra în procedură de insolvență atunci când este vorba de plata obligațiilor față de proprii cetățeni.

În evitarea efectuării plăților dispuse de instanțe, instituțiile publice debitoare se prevalează de prevederile legislației finanțelor publice care limitează efectuarea plăților la limita bugetelor aprobate, depășirea fiind sancționată, precum și de interdicția de a afecta cheltuielile de funcționare și plată a salariilor personalului instituțiilor. Astfel, chiar și în cazul înființării de popriri pe conturile instituțiilor publice debitoare, acestea nu pot fi instituite pe conturile care asigură funcționarea și cheltuielile de personal, iar plățile către creditori se efectuează doar în limitele sumelor disponibile în celelalte conturi. În cazul fondurilor insuficiente în aceste conturi, creditorii se văd obligați să aștepte poate chiar ani de zile până ce instituția publică își va onora obligațiile stabilite de instanță.

În lipsa unui mecanism clar de ducere la îndeplinire a deciziilor instanțelor de judecată atunci când sunt implicate instituțiile publice, este greu de imaginat un stat de drept cu principiile și valorile aferente și în care nimeni nu este mai presus de lege. În cazul debitelor stabilite în sarcina persoanelor fizice și juridice, statul calculează și dobânzi, majorări și penalități și pune în funcțiune un întreg aparat de recuperare a creanțelor. În schimb, instituțiile publice în sarcina cărora au fost stabilite debite de plată își permit să amâne plata cu anii.

Astfel, deși există cadru normativ în vigoare, Ordonanța nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii, aprobată prin Legea nr. 288/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevederile sale sunt ignorate. Un comportament similar din partea unui debitor persoană fizică sau juridică în relația cu instituțiile statului ar atrage sancțiuni severe pecuniare și, eventual, penale, în schimb instituțiile publice sunt obligate să facă demersurile necesare în termen de 6 luni de la emiterea titlului executoriu.

Legea se rezumă la atât, nu impune sancțiuni și nici nu stabilește mecanisme de garantare a plății debitului.

O societate în care cetățenii sunt amenințați de faliment din cauză că statul nu își onorează obligațiile nu poate fi o societate echitabilă. Pentru stabilirea unui echilibru corect între obligațiile statului, prin instituțiile sale, și obligațiile cetățenilor săi în relație cu executarea deciziilor judecătorești, am inițiat prezenta propunere legislativă. Prin aceasta se instituie un mecanism bugetar de prevedere în bugetele instituțiilor publice a sumelor necesare achitării sarcinilor stabilite de instanțe prin decizii definitive. În cazul în care instituțiilor publice debitoare, în ciuda cererilor adresate Ministerului Finanțelor Publice, odată cu elaborarea proiectului legii bugetului de stat sau pe parcursul anului cu ocazia rectificărilor bugetare nu li se asigură fondurile solicitate, creditorul va putea solicita instanței o decizie de executare silită a Ministerului Finanțelor Publice.

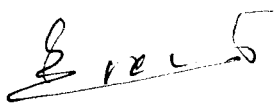
Se asigură astfel o relativă previzibilitate a datei la care plățile vor fi onorate, dar și un mecanism de garantare a plății, prin posibilitatea de a solicita poprire pe conturile Ministerului Finanțelor Publice. În plus, includerea ca anexă la legea bugetului de stat a situației plăților restante asigură transparență sporită în raport cu destinația și modul de alocare a banilor publici și se va creiona un tablou corect al funcționării instituțiilor, o posibilitate de diagnosticare a problemelor manageriale și legislative cu care acestea se confruntă.

Inițiatori,

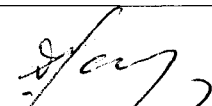
Márton Árpád, deputat UDMR

Erdei-Dolóczki István, deputat UDMR

SERES DÉNES UDMR

Ambius Izabella Agnes UDMR

